

Światowy Dzień Braille'a

2021-01-04

Światowy Dzień Braille'a obchodzony jest 4 stycznia, czyli w rocznicę urodzin twórcy pisma dla osób niewidomych. Został ustanowiony w 2019 roku z inicjatywy Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Według danych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) na całym globie jest około 250 milionów osób niewidomych, niedowidzących oraz cierpiących na różnego typu poważne schorzenia narządu wzroku. Dzięki stworzonemu w drugiej dekadzie XIX wieku przez kilkunastoletniego zaledwie wówczas Louisa Braille'a specjalnemu systemowi pisma, osoby niewidome i niedowidzące mogą czytać książki i wydawnictwa, sporządzać notatki i dokumenty, zaspokajać głód wiedzy oraz rozwijać swoje zainteresowania i talenty (oprócz alfabetu istnieją bowiem brajlowskie notacje: matematyczna, muzyczna, chemiczna czy fizyczna).

Louis Braille urodził się 4 stycznia 1809 roku w małej francuskiej miejscowości Coupvray w rodzinie średnio zamożnego rzemieślnika. Kilkuletni Louis doznał urazu oka bawiąc się w warsztacie rymarskim ojca i w konsekwencji tego zdarzenia stracił wzrok. Ambitny i inteligentny chłopiec, pomimo niepełnosprawności i dość niskiego pochodzenia, odebrał staranne wykształcenie. W wieku 10 lat uzyskał stypendium w paryskiej szkole dla niewidomych. Dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności uczył się pod kierunkiem założyciela placówki Valentina Haüy, francuskiego pioniera nauczania osób niewidomych. Jeszcze w szkole dowiedział się o systemie korespondencji używanym przez francuską armię, umożliwiającym odczytywanie rozkazów bez użycia światła. Na tej kanwie oparł swój autorski pomysł stworzenia wygodnego alfabetu dla osób niewidomych. Jego podstawą stał się sześciopunkt (nazywany znakiem tworzącym) w kształcie prostokąta, w ramach którego z różnej ilości i układu wypukłych punktów tworzone są 63 znaki. Niezwykle ważną cechą „brajla” jest to, że nauczyć się go można w każdym wieku. Jest też niezwykle uniwersalny i używany w niemal każdym języku. Warto w tym miejscu wspomnieć, że polską adaptację alfabetu Braille'a opracowała hrabianka i zakonnica Matka Elżbieta Róża Czacka, która w swoim majątku w podwarszawskich Laskach założyła w 1921 roku pierwszy w kraju ośrodek dla niewidomych.

Nasze miasto może się poszczycić młodszą, ale również doskonałą placówką tego typu i jest to powstały w 1948 roku „Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci *Niewidomych* i Słabowidzących” mieszczący się obecnie przy ul. Tynieckiej 6.

W 2019 roku działające na rzecz ośrodka Stowarzyszenie „Nadzieja” wraz z Miastem Kraków zorganizowało [Międzynarodowy Kongres Tyflopedagogiczny](#) podczas którego specjaliści rozmawiali na temat wyzwań oraz osiągnięć w zakresie nauczania dzieci i młodzieży z dysfunkcją narządu wzroku link:

W Krakowie alfabet Braille'a jest obecny w przestrzeni miejskiej. Dzięki zrealizowanemu w 2010 roku projektowi [Droga Królewska dla Niepełnosprawnego Turysty](#) w dwunastu miejscach w ścisłym centrum znajdują się specjalne makiety dotykowe z towarzyszącymi opisami w brajlu - także w wersji angielskiej. Dzięki nim niewidomi turyści odwiedzający nasze miasto mogą zapoznać się z topowymi krakowskimi zabytkami.